

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 230 9730

www.ip-rs.si

gp.ip@ip-rs.si

Številka: 007-82/2023/2

Datum: 6. 12. 2023

Ministrstvo za kulturo

gp.mk@gov.si

ZADEVA: Predlog ureditve razvida medijev v novem Zakonu o medijih – MNENJE

ZVEZA: vaš dopis št. 0070-11/2023-3340-1, prejet dne 30. 11. 2023

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila, 3. točke prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) in 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) v nadaljevanju posredujemo mnenje Informacijskega pooblaščenca (IP) k prejetemu predlogu novega člena, ki naj bi urejal razvid medijev v novem Zakonu o medijih.

Uvodoma IP poudarja, da medijska zakonodaja ni primarna pristojnost IP, prav tako je z ZVOP-2 izrecno izključena pristojnost IP glede nadzora nad obdelavami osebnih podatkov v zvezi z izvrševanjem svobode izražanja. Glede varstva osebnih podatkov IP dokončne presoje obstoja pravnih podlag za posamezne obdelave v mnenju in zgolj na podlagi prejetega gradiva ne more izvesti, saj je to naloga in odgovornost predlagatelja (in v končni fazi upravljavca), zato v nadaljevanju izpostavljam nekatere vidike besedila, ki bi morali biti deležni dodatnega razmisleka in dopolnitev. Najprej pa zgolj iz previdnosti dodajamo, da mora biti glede na 38. člen Ustave vsaka obdelava osebnih podatkov primarno opredeljena z zakonom v skladu z načelom sorazmernosti (in ne podzakonskim aktom) ter da mora biti zakon skladen z ustavnim načelom sorazmernosti in do te mere jassen in enoznačno razumljiv, da ni dvoma o tem, katere obdelave osebnih podatkov določa, za katere namene in kdo je zanje odgovoren.

V tem smislu IP opaža v besedilu člena zlasti pomanjkljivosti z vidika nedoločenosti in nejasnosti nabora osebnih podatkov, ki naj bi se zbirali na podlagi 12., 13. in 14. alineje prvega odstavka. Prav tako iz besedila člena ni povsem jasno, kateri osebni podatki so javno dostopni (so to vsi podatki iz prvega odstavka ali zgolj nekateri). Predlog besedila člena tudi ne opredeljuje, kaj naj bi pomenil pojem 'akademski interes', ki pravno ni določen, hkrati pa predstavlja podlago za obdelavo osebnih podatkov na zelo širok in nejasen način. Številne nedorečenosti in nejasnosti so glede obdelave osebnih podatkov tudi v besedilu 7. in 8. odstavka (npr. ni določen povezovalni znak za povezovanje zbirk, ni jasno katere osebne podatke naj bi se izmenjevalo na podlagi 7. odstavka, ni jasno, kaj točno naj bi se poročalo na podlagi 8. odstavka).

Besedilo novega člena naj bi se glasil:

»(razvid medijev)

(1) Pristojno ministrstvo kot uradno evidenco upravlja razvid medijev, v katerem obdeluje naslednje podatke:

- ime medija;
- ime ali firmo in sedež oziroma stalno prebivališče izdajatelja;
- elektronski naslov oziroma naslov spletne strani izdajatelja, ki omogoča hitro navezovanje stika z izdajateljem;

- ime in priimek odgovorne osebe izdajatelja oziroma njegovega zakonitega zastopnika, če je izdajatelj pravna oseba;
- vrsta medija in časovni interval razširjanja medija;
- datum pričetka delovanja medija;
- prevladujoče zvrsti programskih vsebin;
- ime in priimek odgovornega urednika;
- sedež uredništva oziroma odgovornega urednika;
- način in območje razširjanja programskih vsebin;
- jezik razširjanja programskih vsebin;
- vire financiranja medija, vključno z razčlenjenimi podatki o javnih virih in višini javnih sredstev (sredstva z javnih razpisov, neposredne državne pomoči, sredstva z naslova državnega ali političnega oglaševanja ...) ter navedbo pravne podlage za izplačilo (pogodba, zahtevek za izplačilo ...);
- podatke o vseh osebah, ki imajo lastniški delež oziroma delež upravljaljskih ali glasovalnih pravic v kapitalu oziroma premoženju izdajatelja, oziroma podatke o vseh osebah, ki imajo najmanj pet odstotni lastniški delež oziroma delež upravljaljskih ali glasovalnih pravic v kapitalu oziroma premoženju izdajatelja, ki je organiziran kot delniška družba;
- podatke o vseh povezanih osebah iz prejšnje alineje, vključno z imeni in priimki vseh povezanih fizičnih oseb;
- ime in priimek oziroma firma dejanskega lastnika medija;
- morebitne spremembe podatkov iz tega odstavka in datum prenehanja delovanja medija.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka je javno dostopna na spletni strani pristojnega ministrstva. Za osebe, ki izkažejo pravni ali akademski interes, je razvid medijev dostopen tudi v strojno berljivi obliki, kot vmesnik za programiranje aplikacij (API).

(3) Pristojno ministrstvo obdeluje podatke iz prvega odstavka tega člena, dokler izdajatelj izvaja dejavnost razširjanja programskih vsebin oziroma do prenehanja delovanja medija. Po tem se podatki hranijo trajno, vendar niso več javno dostopni na spletni strani pristojnega ministrstva, ampak lahko do njih dostopa le tisti, ki izkaže pravni ali akademski interes.

(4) Pristojno ministrstvo obdeluje podatke iz prvega odstavka tega člena z namenom izvajanja nadzora nad določbami tega zakona ter zagotavljanjem transparentnosti delovanja, upravljanja, lastništva in financiranja medijev.

(5) Izdajatelj mora najpozneje v 30 dneh po pričetku izdajanja medija oziroma od nastanka spremembe oziroma prenehanja delovanja poslati pristojnemu ministrstvu podatke iz prvega odstavka tega člena, in sicer prek posebnega elektronskega obrazca, dostopnega na spletni strani pristojnega ministrstva.

(6) Podatki o javnih virih financiranja medijev, lastniških deležih, povezanih osebah in dejanskem lastniku se v razvidu medijev samodejno osvežujejo z zajemanjem podatkov iz podatkovnih zbirk naslednjih organov:

- Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve;
- Ministrstva za finance;
- Uprave Republike Slovenije za javna plačila;
- Ministrstva za javno upravo (Direktorat za javna naročila);
- Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.

(7) Na podlagi pisne zahteve pristojnega ministrstva ali Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije mora izdajatelj in operater poslati ali dati na voljo tudi druge podatke, s katerimi razpolaga, kadar so ti podatki potrebni za izvajanje njunih pristojnosti, določenih v predpisih s področja medijev, ali za jasno opredeljene statistične namene in analize na področju medijev. V zahtevi mora biti jasno naveden namen uporabe podatkov. Podatki, ki se zahtevajo, morajo biti sorazmerni z namenom, za katerega bodo uporabljeni.

(8) Pravne osebe, ki jih kot zavezanke za informacije javnega značaja določa zakon, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, morajo vsako leto do konca februarja poslati pristojnemu ministrstvu prek posebnega elektronskega obrazca, dostopnega na spletni strani pristojnega ministrstva, podatke o višini sredstev ali drugih prispevkih, namenjenih financiranju dejavnosti na področju medijev v preteklem letu, vključujoč sredstva in druge prispevke, namenjene oglaševanju, sponzoriranju in promocijskemu umeščanju izdelkov v medijih, plačila za objavo naročenih programskih vsebin v medijih in donacije izdajateljem, in podatke o končnih prejemnikih (izdajateljih) teh sredstev oziroma prispevkov. Pristojno ministrstvo te podatke javno objavi na svoji spletni strani.«

Določitev nabora podatkov v razvidu

IP predlaga, da dopolnite besedilo 12., 13. in 14. alineje prvega odstavka, in konkretneje določite, katere osebne podatke naj bi se zbiralo na tej podlagi o osebah, ki imajo lastniški delež oziroma delež upravljavskih ali glasovalnih pravic v kapitalu oziroma premoženju izdajatelja, oziroma o osebah, ki imajo najmanj pet odstotni lastniški delež oziroma delež upravljavskih ali glasovalnih pravic v kapitalu oziroma premoženju izdajatelja, ki je organiziran kot delniška družba. To pomeni, da izčrpno in ne na odprt način oz. z uporabo pojmov, kot so 'zlasti', 'najmanj', 'vključno' ipd. določite, katere vrste osebnih podatkov se bo zbiralo (npr. ime in priimek, naslov stalnega prebivališča, višino lastniškega deleža na določen presečni datum ipd.).

Prav tako jasno določite, kateri osebni podatki (katerih subjektov in katere vrste osebnih podatkov) so javno objavljeni oziroma dostopni in za kakšen namen ter v kakšnem časovnem obdobju.

Posredovanje osebnih podatkov tretjim

Glede posredovanja osebnih podatkov tretjim na podlagi 7. odstavka predlagamo, da jasno določite, komu in katere osebne podatke morata dati na voljo izdajatelj in operater. Besedilo, kot je predlagano, je namreč nejasno in ni skladno z zahtevami 38. člena Ustave. V zvezi s tem izpostavljamo, da morate jasno določiti za posamezne vrste osebnih podatkov, kdo je upravičen, do katerih podatkov in za katere namene. Trenutno predlog besedila prepušča določitev namena pristojnemu ministrstvu in Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (AKOS), in sicer znotraj zelo široko določenega okvira 'izvajanja pristojnosti, določenih v predpisih s področja medijev, statističnih namenov in analiz'. Prav tako predlog ne določa vrst osebnih podatkov, niti ne določa, kdo naj bi lahko na podlagi 7. odstavka pridobival osebne podatke na podlagi take pisne zahteve pristojnega ministrstva ali AKOS (zgolj ministrstvo in AKOS ali tudi tretji?). Predlog besedila člena tudi ne opredeli, katero ministrstvo naj bi bilo pristojno za podajanje takih zahtev.

Po mnenju IP bi bilo treba namene analiz in statistične namene bodisi ozko vezati na konkretne upravičence in zakonsko opredeljene naloge npr. določeno ministrstvo oz. AKOS bodisi ta del črtati. Že veljavni ZVOP-2 namreč dovolj jasno določa pogoje za pridobivanje in obdelavo osebnih podatkov za znanstvenoraziskovalne, zgodovinskoraziskovalne in statistične namene s strani tretjih.

IP še opozarja, da bi bilo treba določiti, katere osebne podatke o končnih prejemnikih (izdajateljih) naj bi se poročalo po 8. odstavku ter katere osebne podatke naj bi se javno objavilo. V kolikor na tej podlagi nista predvidena zbiranje in obdelava osebnih podatkov, ampak zgolj podatki poslovnih subjektov, bi bilo treba to jasneje zapisati.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.

namestnica informacijske pooblaščenke

Poslati:

- po e-pošti;
- v vednost Ministrstvo za pravosodje: gp.mp@gov.si.